יריבות אסטרטגית והמרכז הפיננסי

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

מרכז שנבנה על סדר פתוח

המרכז הפיננסי המודרני נבנה על הנחות שהחזיקו מעמד במשך חצי מאה. הסחר יצמח מהר יותר מהתפוקה, כללים רב־צדדיים ירסנו את החזקים, וההון יזרום לכל מקום שבו ימצא את השילוב הטוב ביותר של תשואה, ביטחון וודאות משפטית. האסטרטגיה של סינגפור נשענה על הנחות אלה. שוק הדולר האסייתי משנת 1968, המתואר בפרק C.IV, הליברליזציה שלאחר 1998 ואסטרטגיית ניהול העושר של שנות האלפיים הניחו כולם שהכסף יכול לנוע בחופשיות בין סינגפור לשאר העולם. רשת הסכמי הסחר החופשי הצפופה של העיר, הנבחנת בפרק F.IV, הרחיבה את אותו היגיון לסחורות ולשירותים.

כל אחת מההנחות הללו מוטלת כיום בספק. ארצות הברית וסין רואות ביחסיהן הכלכליים זירה של תחרות אסטרטגית. שתיהן בנו מכשירים משפטיים המאפשרים להן להגביל סחר, טכנולוגיה והון מטעמי ביטחון לאומי. קרן המטבע הבינלאומית הקדישה להתפתחות זו פרק ב־*Global Financial Stability Report* שלה מאפריל 2023. היא הזהירה שהפיצול עלול להשפיע על "cross-border allocation of capital, international payment systems, and asset prices", עם עלויות מימון גבוהות יותר לבנקים ופחות אשראי למגזר הפרטי.[1] עבור מרכז פיננסי שעיסוקו הוא הקצאת הון חוצת גבולות, אזהרות כאלה מתארות את ליבת פעילותו.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

שני שותפים, שני סוגי תלות

ליחסים של סינגפור עם כל אחת מהמעצמות מבנה שונה. ארצות הברית היא הערבה לסדר הביטחוני האזורי ומקור עיקרי להשקעות ולטכנולוגיה. במסגרת הסדר שנחתם לראשונה בשנת 1990, הכוחות האמריקניים משתמשים במתקני האוויר והים של סינגפור. שתי הממשלות חידשו אותו בספטמבר 2019 לחמש־עשרה שנים נוספות, עד 2035.[2] גם היחסים הכלכליים הדוקים. בשנת 2025 ייצאה ארצות הברית לסינגפור סחורות בשווי 41.6 מיליארד דולר ארה"ב וייבאה סחורות בשווי 38.2 מיליארד דולר ארה"ב, ונהנתה מעודף בסחר בסחורות של 3.4 מיליארד דולר ארה"ב. העודף שלה בשירותים, 29.5 מיליארד דולר ארה"ב, היה גדול בהרבה.[3]

היחסים עם סין נשענים על סחר, על אינטגרציה כלכלית אזורית ובמידה גוברת על עושר פרטי. סינגפור כוננה יחסים דיפלומטיים עם הרפובליקה העממית רק ב־3 באוקטובר 1990, לאחר שאינדונזיה הסכימה באוגוסט של אותה שנה לחדש את קשריה שלה עם בייג'ינג.[4] המסחר בין שתי המדינות היה אז כבר מבוסס מזה זמן רב. הפרויקטים הבין־ממשלתיים בסוג'ואו ובטיינג'ין הפכו מאוחר יותר את סינגפור לשותפה בפיתוחה של סין. פרק I.II מתאר יחסים אלה בפירוט. לענייננו די לציין את חוסר הסימטריה שבהם. הקשרים הביטחוניים של סינגפור מובילים לוושינגטון, ואילו חלק ניכר מעתידה המסחרי נמצא באזור שהכלכלה הגדולה בו היא סין.

מנהיגי סינגפור אמרו פעם אחר פעם שלא יבחרו בין השתיים. ראש הממשלה Lee Hsien Loong הציג את הטיעון במסה ב־*Foreign Affairs* בשנת 2020, שהזהירה כי עימות בין המעצמות יסכן את שגשוגו של האזור כולו.[5] הוא היה ברור באותה מידה בנוגע לגבולות הקרבה. ב־1 באפריל 2022 הצהיר כי "Singapore is not an ally of the U.S."[6] הנוסחה מתארת שותפה המשתפת פעולה עם ארצות הברית בענייני ביטחון בלי להצטרף לברית המכוונת נגד סין.

הפיננסים ככלי עוצמה

השינוי המכריע עבור מרכזים פיננסיים הגיע בפברואר 2022. לאחר הפלישה הרוסית לאוקראינה, המעצמות המערביות חסמו את גישתו של הבנק המרכזי של רוסיה לכ־300 מיליארד דולר ארה"ב של יתרות מטבע חוץ שהוחזקו בחו"ל.[7] הצעד הראה שיתרות המוחזקות במטבעות מערביים ובמוסדות מערביים ניתנות להקפאה בהחלטה פוליטית. בנקים מרכזיים, קרנות עושר ריבוניות ומשקיעים פרטיים ברחבי העולם הסיקו מסקנות משלהם. חלקם גיוונו לזהב, אחרים שקלו מחדש היכן הם מחזיקים את נכסיהם ובאילו מטבעות הם מסלקים את הסחר שלהם.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

סין התכוננה לאפשרות זו עוד לפני 2022. מערכת התשלומים הבין־בנקאית חוצת הגבולות שלה (Cross-Border Interbank Payment System) הוקמה בשנת 2015 כחלופה לרשתות המסרים והסליקה המערביות.[8] בייג'ינג גם בנתה מענה משפטי לסנקציות זרות. החוק נגד סנקציות זרות (Anti-Foreign Sanctions Law), שהתקבל בוועדה המתמדת של הקונגרס העממי הלאומי ב־10 ביוני 2021 ונכנס לתוקף באותו יום, מסמיך לנקוט צעדי נגד כגון איסורי אשרות, הקפאת נכסים והגבלות על פעילות עסקית בסין נגד מי שמיישמים סנקציות זרות.[9]

ההשפעה על סינגפור עדינה אך ממשית. הבנקים שלה מחזיקים פוזיציות גדולות בדולרים ומסלקים אותן דרך ניו יורק. מנהלי העושר שלה משרתים משפחות סיניות השואלות כיום אם נכסים המוחזקים בסינגפור מוגנים מפני הסיכונים הפוליטיים שהן מייחסות למערב. הרגולטורים שלה חייבים להבטיח שהעיר תמשיך ליהנות מאמונם של הבנקים המתכתבים האמריקניים, ובה בעת תישאר אטרקטיבית להון סיני. כל אחד מהקשרים הללו רציונלי מבחינה מסחרית. היריבות בין המעצמות מקשה להחזיק את כולם יחד.

הלם המכסים של 2025

ההלם השני היה מסחרי. ב־2 באפריל 2025 הכריזה ארצות הברית על מכס אוניברסלי של 10 אחוזים על יבוא, עם שיעורים "הדדיים" גבוהים יותר לעשרות שותפות סחר. סינגפור קיבלה את שיעור הבסיס, אף שיש לה הסכם סחר חופשי עם ארצות הברית שבתוקף מאז 1 בינואר 2004, ואף שהיא מייבאת מארצות הברית יותר סחורות משהיא מייצאת אליה.[10] ראש הממשלה Lawrence Wong הגיב לראשונה בסרטון מוקלט ב־4 באפריל 2025, ובו אמר שהעולם נכנס ל־"a new phase – one that is more arbitrary, protectionist, and dangerous".[11] בהודעה מיניסטריאלית בפרלמנט ב־8 באפריל 2025 הוסיף שהמכסים האמריקניים "are not actions one does to a friend".[12]

ההודעה חרגה מהנזק המיידי. Wong תיאר את המכסים כ־"a fundamental rejection of World Trade Organization (WTO) rules" וכ־"complete repudiation of the MFN principle", הכלל שלפיו מדינה נוהגת בכל שותפות הסחר באופן שווה. מסקנתו לגבי מדינות קטנות הייתה בוטה: "the major powers will dictate the terms, and we risk being marginalised and sidelined."[13] סינגפור נמנעה מתגובת נגד. היא הגיבה בתמיכה בחברות שנפגעו, במשא ומתן ובמאמץ מחודש לבנות הסכמי סחר עם שותפות אחרות.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הבסיס המשפטי של המכסים קרס לאחר מכן. ב־20 בפברואר 2026 קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית, ברוב של שישה נגד שלושה, שהמכסים שהוטלו מכוח International Emergency Economic Powers Act אינם חוקיים. הממשל החליף אותם במכס גלובלי של 10 אחוזים לפי סעיף 122 של Trade Act of 1974, שנכנס לתוקף בסוף פברואר 2026 לתקופה של 150 יום לכל היותר. במאי 2026 קבע Court of International Trade שגם מכס זה אינו חוקי, ופסיקה זו נתונה בערעור.[14] המכסים המגוריים לפי סעיף 232 של Trade Expansion Act of 1962 נותרו בעינם. הם כוללים מכס של 100 אחוזים על תרופות ממותגות או מוגנות בפטנט, שהוכרז ל־1 באוקטובר 2025 ונמצא בתוקף חלקי, עם פטורים לחברות הבונות מפעלים בארצות הברית, ומכס של 25 אחוזים על מגוון צר של שבבים מתקדמים מינואר 2026.[15] שני המגזרים חשובים לסינגפור, שבה פועלים מפעלי תרופות ומוליכים למחצה גדולים.

עבור המרכז הפיננסי, חוסר היציבות עצמו הוא הלקח העיקרי. כללים משפטיים שחברות ובנקים ראו בהם קבועים, כמו תנאיו של הסכם סחר חופשי, התבררו כנתונים לשינוי חד־צדדי ולאחר מכן להתדיינות שתוצאתה אינה ודאית. מימון סחר, מימון פרויקטים והערכת שווי של חברות החשופות לשווקים האמריקניים נעשו כולם קשים יותר לתמחור. הביקוש לייעוץ בנושאי חשיפה למכסים, ארגון מחדש של שרשראות אספקה ותניות חוזיות גדל בהתאם.

יציבות פוליטית כיתרון שיווקי

על רקע זה, היציבות של סינגפור עצמה נעשתה בעלת ערך רב יותר. העברת ראשות הממשלה מ־Lee Hsien Loong ל־Lawrence Wong התרחשה ב־15 במאי 2024 ללא זעזועים.[16] בבחירות הכלליות של מאי 2025 זכתה מפלגת השלטון, מפלגת הפעולה העממית (PAP), ב־65.57% מהקולות וב־87 מתוך 97 מושבים.[17] משקיעים המחפשים מקום להחזקת נכסים בתקופה של יריבות קוראים תוצאות כאלה כסימנים להמשכיות במדיניות.

המדינה גם הצטיידה מפני ניסיונות של מעצמות זרות להשתמש בסינגפור כזירה ליריבותן. Foreign Interference (Countermeasures) Act התקבל בפרלמנט ב־4 באוקטובר 2021 ונכנס לתוקף ב־7 ביולי 2022. מטרתו המוצהרת היא "protect the public interest by counteracting acts of foreign interference."[18] החוק עוסק בפוליטיקה ובתקשורת ציבורית. עבור המרכז הפיננסי הוא מאותת שהממשלה תגן על מרחב התמרון שלה מפני לחץ מכל כיוון.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הערות

1. International Monetary Fund, *Global Financial Stability Report*, April 2023, פרק 3, "Geopolitics and Financial Fragmentation: Implications for Macro-Financial Stability" (imf.org, דף התקציר, נצפה בנובמבר 2026): הפיצול "could affect cross-border allocation of capital, international payment systems, and asset prices", עם "higher banks' funding costs", "reduced bank profitability" ו־"lower provision of credit to the private sector". ↩

2. משרד הביטחון של סינגפור, הודעה לעיתונות מ־24 בספטמבר 2019 (mindef.gov.sg, נצפה בנובמבר 2026): התיקון שנחתם בידי ראש הממשלה Lee Hsien Loong והנשיא Donald Trump "renews the 1990 MOU by extending it for another 15 years"; Wikipedia, "Singapore–United States relations" (נצפה בנובמבר 2026): ב־23 בספטמבר 2019 (שעון ניו יורק) חידשו שתי המדינות את הסכם ההגנה המתיר לכוחות ארצות הברית להשתמש בבסיסי האוויר והים של סינגפור, והאריכו אותו בחמש־עשרה שנים עד 2035; פריסה בסבב של ספינות קרב לאזורי חוף בבסיס הימי Changi במסגרת Strategic Framework Agreement. ↩

3. Office of the United States Trade Representative, "Singapore" (ustr.gov, נצפה בנובמבר 2026): יצוא סחורות של ארצות הברית לסינגפור בסך 41.6 מיליארד דולר ארה"ב ויבוא בסך 38.2 מיליארד דולר ארה"ב בשנת 2025, עודף בסחר בסחורות של 3.4 מיליארד דולר ארה"ב; יצוא שירותים בסך 47.9 מיליארד דולר ארה"ב, יבוא שירותים בסך 18.4 מיליארד דולר ארה"ב ועודף בשירותים של 29.5 מיליארד דולר ארה"ב בשנת 2025. ↩

4. Wikipedia, "China–Singapore relations" (נצפה בנובמבר 2026): יחסים דיפלומטיים כוננו ב־3 באוקטובר 1990; סינגפור העדיפה ששכנותיה, "particularly Indonesia", ינרמלו תחילה את היחסים עם הרפובליקה העממית; אינדונזיה והרפובליקה העממית הודיעו ב־8 באוגוסט 1990 על החלטתן לכונן קשרים. הקביעה הנוספת במאמר שלפיה סינגפור הייתה המדינה האחרונה בדרום־מזרח אסיה שהכירה ברפובליקה העממית אינה מאומצת כאן, משום שברוניי כוננה יחסים עם בייג'ינג רק בשנת 1991. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

5. Lee Hsien Loong, “The Endangered Asian Century: America, China, and the Perils of Confrontation,” *Foreign Affairs*, כרך 99, גיליון 4, יולי/אוגוסט 2020 (פורסם באינטרנט ב־4 ביוני 2020). ↩

6. Wikipedia, “Singapore–United States relations” (נצפה בנובמבר 2026): ב־1 באפריל 2022 הצהיר ראש הממשלה Lee Hsien Loong כי “Singapore is not an ally of the U.S.” ↩

7. Wikipedia, “International sanctions during the Russian invasion of Ukraine” (נצפה בנובמבר 2026): ב־28 בפברואר 2022 נחסמה גישתו של הבנק המרכזי של רוסיה לכ־300 מיליארד דולר ארה”ב של יתרות מטבע חוץ שהוחזקו בחו”ל. ↩

8. Wikipedia, “Internationalization of the renminbi” (נצפה בנובמבר 2026): “The China International Payments System was established in 2015 as an alternative to SWIFT.” ↩

9. Wikipedia, “Anti-Foreign Sanctions Law” (נצפה בנובמבר 2026): התקבל בוועדה המתמדת של הקונגרס העממי הלאומי ב־10 ביוני 2021 ונכנס לתוקף באותו יום; החוק מסמיך “denial or cancellation of visas, asset freezes”, הגבלות על פעילות עסקית בסין ואיסורים על עסקאות עם גופים סיניים. ↩

10. Wikipedia, “Singapore–United States relations” (נצפה בנובמבר 2026): Singapore–United States Free Trade Agreement נחתם ב־6 במאי 2003, בתוקף מ־1 בינואר 2004; אפריל 2025, מכס אוניברסלי של 10 אחוזים על סחורות הנכנסות לארצות הברית, שחל על סינגפור. ↩

11. “Singapore must be clear-eyed about dangers ahead; the risks are real, stakes are high, says PM Wong,” *The Star* (Straits Times/Asia News Network), 4 April 2025: סרטון בן חמש דקות ששותף בחשבונות הרשתות החברתיות של ראש הממשלה; “The world is entering a new phase – one that is more arbitrary, protectionist, and dangerous.” ↩

12. “PM Wong’s video on tariffs goes viral,” *Mothership*, April 2025: בהודעתו המיניסטריאלית בפרלמנט ב־8 באפריל 2025 אמר Wong שמכסי הבסיס של 10 אחוזים “are not actions one does to a friend”; המסר המצולם נושא את התאריך 4 באפריל 2025. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

13. Singapore PM outlines three implications US tariffs have on global trading" system," *The Star*, 9 April 2025, המדווח על ההודעה בפרלמנט מ־8 באפריל 2025: "a complete repudiation of the Most Favoured Nation (MFN) principle"; "Small countries have limited bargaining power in one-on-one bilateral negotiations, so the major powers will dictate the terms, and we risk being marginalised and sidelined"; "Global implications of US tariffs," *Mothership*, April 2025: המכסים היו "a fundamental rejection of World Trade Organization rules (WTO)" ו־"a complete repudiation of the MFN principle"; "So the major powers will dictate the terms, and we risk being marginalised and sidelined"; סינגפור לא תגיב בצעדי נגד. "Once trade barriers go up, they tend to stay up" ↩

14. Wikipedia, "Tariffs in the second Trump administration" (נצפה בנובמבר 2026): *Learning Resources, Inc. v. Trump*, הוכרע ברוב של 6–3 ב־20 בפברואר 2026, וקבע שמכסי IEEPA אינם חוקיים; מכס גלובלי חלופי של 10 אחוזים לפי סעיף 122 של Trade Act of 1974 ל־150 יום, עד 24 ביולי 2026; NBC News, 24 February 2026, "Trump's global tariff takes effect at 10%, despite announcement of 15%"; Court of International Trade קבע שמכס סעיף 122 אינו חוקי, ופסיקה זו נתונה בערעור, בהסתמך על *Politico*, 7 May 2026, "Trade court rules Trump's replacement tariffs illegal". טבלת הסיכום במאמר מציינת את 20 בפברואר 2026 כמועד התחילה ואת 20 ביולי 2026 כמועד הפקיעה, ואילו בגוף המאמר מצוין 24 ביולי 2026. ↩

15. Wikipedia, "Tariffs in the second Trump administration" (נצפה בנובמבר 2026): מכס של 100 אחוזים על תרופות ממותגות או מוגנות בפטנט שהוכרז ל־1 באוקטובר 2025, המופיע בטבלת הסיכום כ־"Partially in effect", עם פטורים לחברות הבונות מפעלים בארצות הברית ותקרות של 15 אחוזים במסגרת הסכמים שהושגו במשא ומתן; מכסים של 25 אחוזים על מגוון צר של שבבים מתקדמים מינואר 2026, עם פטורים לשבבים למרכזי נתונים, למחקר ולשימושים צרכניים. ↩

16. Wikipedia, "Lee Hsien Loong" (נצפה בנובמבר 2026): "The handover ultimately occurred on 15 May 2024"; Lawrence Wong החליף אותו כראש הממשלה במועד זה. ↩

17. Wikipedia, "Lawrence Wong" (נצפה בנובמבר 2026): בבחירות הכלליות של 2025 שמרה PAP על רוב מיוחס עם 65.57% מהקולות ו־87 מתוך 97 מושבים. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

18. "Wikipedia, "Foreign Interference (Countermeasures) Act 2021" (נצפה בנובמבר 2026): התקבל ב־4 באוקטובר 2021, בתוקף מ־7 ביולי 2022; החוק נועד "protect the public interest by counteracting acts of foreign interference". ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com